

การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดกิจกรรม การทำหนังสือเล่มใหญ่

THE STUDY OF MULTIPLE INTELLIGENCES
ABILITIES OF YOUNG CHILDREN EXPERIENCING
BIG BOOK CREATED

★ ชมพูนุท ศุภผลศิริ¹
เยาวพา เดชะคุปต์²
จิราภรณ์ บุญส่ง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดลอง 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 20 นาที ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 และคู่มือการใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design และทดสอบความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้การทดสอบ t-test สำหรับ Dependent Samples

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชาวิชาการบ้านานุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare Multiple Intelligence Abilities of young children before and after experiencing big book created. The samples of this study were young children (5-6 years old) at Srinakharinwirot University ; Prasarnmit Demonstration School (Elementary) Bangkok in the 2nd semester of the academic year 2007. The simple random sampling was used to select 15 children. The experiment was carried by the researcher for 8 weeks, 3 days per week, 45 minutes per day, totally 24 times.

The research instruments were the Big Book Created Lesson Plan, was developed by the researcher and the Multiple Intelligence Abilities Observation Form with the reliability at .85. The design of the research study was One – Group Pretest – Posttest Design. The t-test for dependent samples was statistically used to analyze the data. The research result showed that after experiencing big book created the young children had obtained more Multiple Intelligence Abilities than before with significant difference at .01 Level.

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างยิ่ง ทำให้เกิดกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นสังคมแห่งยุคข่าวสารไร้พรมแดน การรับข่าวสารจากซีกโลกหนึ่งไปยังซีกโลกหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนกล่าวกันว่าผู้ใดสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้เร็วกว่าย่อมมีความรู้และอำนาจ (Knowledge is a power) ในการต่อรอง มีข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้องและดีกว่า ทำให้ยุคแห่งข่าวสารมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนในสังคมอย่างยิ่ง (บันลือ พฤกษ์วัน. 2543 : 1) และบุคคลที่มี

ความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีย่อมจะได้เปรียบในการดำรงชีวิต เพราะสามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆ ได้ดี ดังนั้น การพัฒนาประชากรของประเทศจึงต้องคำนึงถึงแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะต้องพัฒนาให้ประชากรมีทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพทัดเทียมและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ซึ่งจะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในระดับปฐมวัย (0 – 6 ปี) อันเป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเจริญ งอกงามอย่างรวดเร็ว (อารี สันหวิ. 2537 : 183)

สำหรับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น ควรจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก คำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลัก จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ "กระทำ" เพื่อส่งเสริมพัฒนาทุกด้าน ควรเลือกประสบการณ์ที่ใกล้ตัวเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมของเด็ก อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเมื่อเด็กมีความสนใจก็จะตั้งใจทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ยิ่งไปกว่านั้นควรจัดประสบการณ์ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ในหลายรูปแบบ เช่น การปฏิบัติการทดลอง การนำไปทัศนศึกษา การเ ทบาทสมมติ การเล่นเป็นกลุ่มและเดี่ยว ซึ่งเด็กแต่ละคนอาจมีวิธีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน (พัฒนา ชัชพงศ. 2530 : 113 – 114) กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสรุปเนื้อหาจากการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจาก การสร้างหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ความคิดให้เพื่อน ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และเกิดความสนุกสนาน (ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. 2530 : 83) เด็กจะเกิดความคิดรวบยอด (Concept) ในสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสรุปกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการสร้างหนังสือเล่มใหญ่ เพราะหลังจากที่ครูและเด็กช่วยกันอ่านข้อความที่ประกอบด้วยภาพและสัญลักษณ์ ข้าแล้วข้าเล่าจะช่วยให้เด็กตั้งชื่อเรื่องที่ได้มีการตกลงกัน ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิด ถ่ายโยงประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รู้จักการสังเกต ได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ สามารถหา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นได้ (สตรินันท์ อยู่คงแก้ว, 2541 : 66) หนังสือเล่มใหญ่จะมีขนาดและรูปร่างใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นรูปภาพ สัญลักษณ์ตัวหนังสือ อย่างชัดเจน และสามารถอ่านพร้อมๆ กันได้ทั้งกลุ่มใหญ่และเป็นรายบุคคล ตลอดจนในหนังสือเล่มใหญ่จะเว้นที่แต่ละตอนให้เด็กฝึก ตัด ปะ ตี ตีรูป หรือวาดภาพประกอบข้อความตามความสนใจของเด็กโดยใช้สื่อวัสดุที่คุ้นเคยและใกล้ตัวเด็ก มีทั้งของจริง ของจำลอง รูปภาพ รูปลอก (สติ๊กเกอร์) เพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อและตาให้สัมพันธ์กัน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการทำกิจกรรม อีกประการหนึ่งการใช้วัสดุที่เด็กคุ้นเคยและพบเห็นในชีวิตประจำวันจะช่วยกระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นและสนุกสนานในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี (รัชณี รัตนานา, 2533 : 66 – 68)

การ์ดเนอร์ (เยาเวพา เดชะคุปต์, 2544 : 15 – 19; อ้างอิงจาก Gardner, 1987, 1993, 1999) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ศึกษาศักยภาพและความถนัดของคนได้อธิบายว่า ทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญญาและการทำงานของสมองของมนุษย์ เชื่อว่า ปัญญา คือความสามารถทางชีวภาพซึ่งแต่ละคนแสดงออกมาเป็นสิ่งที่ผสมผสานกันระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม และเชื่อว่าปัญญาเป็นโครงสร้างทางชีวจิตวิทยา (Biopsychology) ซึ่งเป็นตัวสร้างแหล่งทางความคิดของคนเรา และจะส่งผลต่อเนื้อหาแต่ละด้าน คนทั่วไปจะมีปัญญาหลายด้าน โดยแต่ละด้านจะขึ้นอยู่กับความสามารถและจะแสดงออกมาในรูปแบบที่ต่างกัน ได้แก่ ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ปัญญาด้านมิติ (Spatial Intelligence) ปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) ปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) ปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และปัญญาด้านธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) ซึ่งการ์ดเนอร์

เชื่อว่า แม้ว่าแต่ละคนจะมีปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน แต่ก็สามารถพัฒนาได้

ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพความสามารถของนักเรียนให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลายๆ ด้านตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ถือได้ว่าเป็นวิธีการที่จะส่งเสริมความสามารถของนักเรียนโดยคำนึงถึงศักยภาพของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันเป็นหลักสำคัญ สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามหมวด 1 มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2542 : 4,9) บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และหมวด 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ให้โอกาสเด็กได้ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองอย่างอิสระจนประสบความสำเร็จ และส่งเสริมเด็กได้พัฒนาความคิดของตนได้เต็มตามศักยภาพ เป็นผู้รอบรู้ และมีความสามารถหลากหลายด้าน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมอย่างยิ่งแนวทางหนึ่งในการนำมาใช้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาศักยภาพทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่

สมมติฐานในการวิจัย

หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง โดยมีแผนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยปรึกษาเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประเมินความสามารถทางพหุปัญญาก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่วันที่ 09.30 – 10.15 น. โดยใช้แบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญา
3. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในกิจกรรมในวงกลมช่วงสรุปกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 09.30 – 10.15 น. เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาหลังการทดลอง (Posttest) ในกิจกรรมในวงกลมตั้งแต่วันที่ 09.30–10.15 น.
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถทางพหุปัญญาแต่ละด้าน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลคะแนนเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.00 หมายถึง มี
ความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 0.50 – 1.49 หมายถึง มี
ความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.49 หมายถึง มี
ความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับต่ำ

6. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.33–100 มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับสูง โดยเด็กส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.67–100 มีความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง

3. ความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้พบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง และภายหลังได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาอยู่ในระดับสูง ขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถทางพหุปัญญาสูงขึ้น ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า

1. เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทดลอง แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ โดยเด็กมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติและด้านธรรมชาติสูงที่สุดคือ รองลงมาคือ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล ด้านดนตรีตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนและการดำเนินกิจกรรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนิทาน ขั้นที่ 2 ขั้นผลิตนิทาน ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หนังสือ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์จริงด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้เรียนรู้โดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย ดังที่ ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. 2530 : 83 กิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสรุปเนื้อหาจากการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจาก การสร้างหนังสือเล่มใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการ ทบทวนความจำ ได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งได้ใช้กล้ามเนื้อและสายตาอย่างสัมพันธ์กัน ตลอดจนในการถ่ายโยงการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขยายความรู้ความคิดให้เพื่อนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และเกิดความสนุกสนาน จากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครู โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2542 : 79 ; อ้างอิงจาก Dewey. n.d.) ที่ว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการกระทำ (Learning by doing) และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเอง กล่าวคือ ได้สังเกต ค้นคว้า ทดลอง กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ร่วมคิดแก้ปัญหาและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ นอกจากนี้ เด็กได้มีโอกาสใช้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ในการเรียนรู้ได้ใช้ปัญญาในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา คือ เด็กได้

มีโอกาสพัฒนาพหุปัญญาในด้านต่างๆ เช่น ด้านภาษาเด็กได้สื่อสารโต้ตอบกับผู้อื่น ได้นำเสนอผลงาน ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์เด็กได้คาดคะเนจำนวนสิ่งของจากนิทาน ได้เปรียบเทียบและจัดหมวดหมู่สิ่งของ นับจำนวนสิ่งของ สัตว์และจำนวนตัวละครในนิทาน ด้านมิติเด็กปฐมวัยได้เรียนรู้รูปร่างลักษณะของสิ่งต่างๆ ในนิทาน และได้วาดภาพประกอบนิทาน เด็กเรียนรู้การลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง และสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้อง ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายได้ใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนอย่างประสานสัมพันธ์ในการได้ลงมือทำงานต่างๆ ด้วยตนเอง การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง และการเคลื่อนไหวร่างกายขณะแสดงบทบาทสมมุติ ด้านดนตรีเด็กปฐมวัยสนุกสนานกับการร้องเพลง การแต่งเพลงตามเนื้อเรื่องนิทาน การฟังจังหวะ และทำนองของเพลง ด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการระดมความคิดในกลุ่มก่อนลงมือผลิตหนังสือ ด้านความเข้าใจตนเองเด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่เกิดความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน การแสดงบทบาทสมมุติเด็กได้เลือกตัวแสดงที่ตนเองชอบ เช่น ในหน่วยสัตว์เด็กสามารถเลือกแสดงเป็นสัตว์ที่ตนเองชอบได้ ด้านธรรมชาติเด็กได้สัมผัสธรรมชาติจากการทดลอง การเรียนรู้การเจริญเติบโตของ พืชและสัตว์ โดยการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2. การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญา ทุกด้านของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น ดังนี้

2.1 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา จากการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยได้มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารโต้ตอบกับผู้อื่น เช่น การพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนและครู ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของ กูดแมน (บังอร พานทอง. 2540 : 30 – 32 ; อ้างอิงจาก Goodman. n.d.) ซึ่งเชื่อว่า การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาควรเป็นไปตามธรรมชาติ มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และสื่อสารได้ตั้งแต่แรกเกิด และจะพัฒนามากขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนรู้นั้นมีความหมาย การจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดีควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลักโดยเน้นการสอนที่มีความหมายและผู้เรียนพอใจ สนใจ เข้าใจ และไม่ต้องถูกบังคับจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ ฉันทนา ภาคบังกช (2540 : 23) ยังได้อธิบายไว้ว่า การริเริ่มอย่างอิสระของเด็กต้องเกิดขึ้นในสภาพห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมที่หลากหลาย กิจกรรมที่หลากหลายจะเปิดโอกาสให้เด็กเลือกจากตัวเลือก (Choices) ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยฝึกการคิดตัดสินใจแก่เด็ก ๆ และทำให้เด็กรู้สึกถึงความอิสระในการทำงานหรือเล่น ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ การได้สนทนาโต้ถามกันเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือทำไปแล้วจะทำให้เด็กฝึกทักษะทางภาษาในการสนทนาโต้ตอบ ซึ่งทำให้ครูเข้าใจความคิดของเด็กมากขึ้น จึงสามารถช่วยขยายความคิดหรือตอบข้อซักถามของเด็กได้เป็นอย่างดี การได้ฝึกเขียนคำหรือข้อความสั้นๆ เพื่อตั้งชื่อแทนหรือแทนนิทาน การใช้ภาษาโดยการนำเสนอผลงาน เช่นการเล่าเรื่อง การอ่านจากภาพ การอ่านเรื่องราวในนิทาน ในการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมนิทาน ขั้นที่ 2 ขั้นผลิตนิทาน ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หนังสือ โดยทั้ง 3 ขั้นผู้วิจัยได้นำกระบวนการกลุ่มมาใช้ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกัน ได้อภิปราย ได้กระทำ ได้แสดงออก ได้เรียนรู้บทบาทการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เช่น การฟังนิทานที่ครูเล่า การฟังการนำเสนอผลงานของเพื่อนแต่ละกลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน โดยในขั้นเตรียมนิทานเด็กต้องสรุปเนื้อหาในนิทานให้สอดคล้องกับหน่วยที่เรียน เด็กทุกคนจะต้องหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่นการอ่านหนังสือในห้องสมุด มุมหนังสือ การสำรวจสภาพแวดล้อมต่างๆในโรงเรียน จากนั้นครูจัดให้มีการนำเสนอ แสดงความคิดเห็นและต้องมีการ

ปรับเปลี่ยนให้เรื่องราวที่ทุกคนนำเสนอให้สอดคล้องกัน และปรับแต่งเป็นนิทาน

2.2 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ จากการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กมีโอกาสได้เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่/ประเภท ของสิ่งของ จากรูปร่าง รูปทรง จำนวน ขนาด สี พื้นผิว มีโอกาสคิดคำนวณและคาดคะเนง่าย ๆ ดังที่ นิตยา ประพุดติกิจ (2541 : 1 - 4) ได้อธิบายไว้ว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาของการคิดอย่างมีเหตุผลและใช้กระบวนการคิดที่ถูกต้อง คณิตศาสตร์เป็น สิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ ถ้ามองไปรอบ ๆ จะเห็นว่าชีวิตเกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ อย่างมาก สังเกตจากการเล่นและการพูดของเด็กมักจะมีเรื่องคณิตศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันเสมอ มีการพูดถึงการเปรียบเทียบ การวัด การจัดประเภท และตัวเลข ซึ่งเด็กปฐมวัยต้องใช้ทักษะในการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น การจัดประเภทหมวดหมู่ ยานพาหนะ การเรียงลำดับขนาดรถชนิดต่างๆ ในหน่วย ยานพาหนะ การนับจำนวนตัวละครในนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (ฉวีวรรณ จึงเจริญ. 2528 : 4 ; อ้างอิงจาก Dewey. n.d) ที่ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการ ส่งเสริมการคิดควรให้เด็กได้แสดงออกโดยปฏิบัติให้มีการลงมือกระทำและเน้นในเรื่องการพัฒนาความสนใจ และพัฒนาสติปัญญาของเด็กไปในแนวทางที่เด็กได้รู้จักแก้ปัญหา ค้นหาสิ่งใหม่และวิธีการต่างๆ การกระทำ ดังกล่าวจะเกิดก็ต่อเมื่อเด็กได้มีโอกาสในการแสวงหาและคิดค้นด้วยตนเอง

และในขณะที่ทำกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่นั้น เด็กจะพบปัญหาที่หลากหลาย เช่น ครูกำหนดหน่วยให้เด็กแล้ว

ให้เด็กแก้ปัญหาโดยการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองเพื่อใช้ผลิตหนังสือ ฯลฯ

2.3 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติ จากการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเด็กได้แสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา การวาดภาพประกอบนิทานในหนังสือเล่มใหญ่ ได้ถ่ายทอดลักษณะและทิศทางของวัตถุรูปทรงต่างๆ โดยการวาดภาพ การเล่าเรื่อง การบรรยาย การระบายสี การปั้น และการพับ เช่น การพับกระดาษเพื่อสร้างหนังสือเล่มใหญ่ ในหน่วยสัตว์ เด็กต้องพับสัตว์ชนิดเดียวกันหลายขนาด โดยไม่มีแบบ เด็กต้องเป็นผู้ออกแบบเอง และสาธิตการพับให้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ดังที่ การ์ดเนอร์ (Gardner. 1993 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถทางมิติสัมพันธ์สามารถประยุกต์และคิดรูปแบบได้จากการใช้พื้นที่ และสามารถ จัดรูปแบบได้อย่างมีคุณภาพจากสิ่งแวดล้อมอันเป็นประโยชน์ต่องานศิลปะ การออกแบบ การสร้างและการใช้แผนที่ ซึ่งสอดคล้องกับ พิทักษ์ชาติ สุวรรณไตรย์ (2545 : 13 - 18) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์สามารถเพิ่มพูนพัฒนาได้จากการรับรู้ โดยการสัมผัสและการคิดมโนภาพ โดยเด็กจะมี ประสบการณ์กับวัตถุต่างๆ ตามธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเข้าใจสิ่งเหล่านั้นได้จากการสังเกต แยกแยะที่นำไปสู่การสร้างจินตนาการภาพวัตถุ การมองเห็นวัตถุ การรับรู้ภาพและพื้นหลัง การรับรู้ความคงรูปของวัตถุ การรับรู้ตำแหน่ง การรับรู้ถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ การจำภาพทั้งความเหมือนความต่าง และการจำภาพที่คล้ายคลึงกันด้วยวิธีการประดิษฐ์ การวาด การมองเห็น และการเปรียบเทียบ

2.4 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาของการ

จัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าในขณะที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายได้ใช้กล้ามเนื้อทุกส่วนอย่างประสานสัมพันธ์โดยการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การประดิษฐ์ผลงาน การสร้างหนังสือเล่มใหญ่ การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ดังที่ อิกนิโค (กุลยา ตันติผลลาชีวะ. 2540 : 19 ; อ้างอิงจาก Ignico. 1994 : 28 - 29) ได้อธิบายไว้ว่า โดยจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนพัฒนาทางกายสำหรับเด็กปฐมวัยจะมุ่งเน้นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กอย่างเจาะจง ถ้าพิจารณาในแง่ของการ พลศึกษาแล้ว กิจกรรมพัฒนาทางกายจะมีขอบข่ายกว้างขวาง กล่าวคือ เป็นการส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skills) และแนวคิดของการเคลื่อนไหว (Movement Concept) โดยเด็กสามารถพัฒนาทักษะของการเดิน การกระโดด การก้าวย่าง การควม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถยืดตัว หมุนตัว รวมไปถึงการหยิบ จับ โยน เตะ และในขณะเดียวกันเด็กได้เรียนรู้ทิศทาง การควบคุมตนเอง การใช้ท่วงท่า และเวลาที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ยาวพา เดชะคุปต์ (2540 : 35) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เป็นการเคลื่อนไหวทางกายอย่างอิสระ ทั้งการเคลื่อนไหวคนเดียวและเป็นกลุ่มที่เน้นการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการเคลื่อนไหวพื้นฐานอันประกอบด้วย การรู้จักส่วนต่างๆ ของร่างกาย พื้นที่ จังหวะ ทิศทาง และระดับ ทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กอย่างสมดุล เช่น ในหน่วย วันเด็ก เด็กได้แสดงละครใบ้เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาในหนังสือเล่มใหญ่ เรื่อง หนูเป็นเด็กดี ให้เพื่อนๆ จากนั้นให้เพื่อนๆที่เป็นผู้ชมร่วมกันทายเรื่องราวที่เพื่อนแสดง

2.5 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ สามารถพัฒนา

ความสามารถทางด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในขณะที่เด็กปฐมวัยเข้าร่วมกิจกรรมโดยผู้วิจัยใช้เพลงในขั้นนำเพื่อเข้าสู่เนื้อหา เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเต็มที่ เกิดความสนุกสนานร่วมกับเพื่อนอย่างเหมาะสมกับวัย มีความสุขและความประทับใจกับประสบการณ์ที่ได้รับ ตลอดจนการกระโดดโลดเต้นตามจังหวะ ดังที่ โกวิทย์ ชันธศิริ (พิทักษ์ คุชวงษ์, 2541 : 25 ; อ้างอิงจาก โกวิทย์ ชันธศิริ, 2520) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ดนตรีมีส่วนช่วยทำนุบำรุงชีวิตเด็กให้สมบูรณ์พูนสุข ทั้งเป็นตัวประกอบที่สำคัญที่จะส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน และดนตรียังก่อให้เกิดความรู้สึกร่างกาย อารมณ์ต่าง ๆ ตามความนึกคิด และสามารถสร้างมโนภาพได้ และ พิทักษ์ คุชวงษ์ (2541 : 25) ยังได้อธิบายไว้อีกว่า ปัจจุบันผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำดนตรีมาใช้กับเด็กปฐมวัยโดยมิได้หวังผลเพื่อความบันเทิง สนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่ได้นำมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเพื่อพัฒนาหรือปรับพฤติกรรมของเด็กอีกด้วยดนตรีจึงเป็นศาสตร์หรือวิชาที่ทำให้เด็กระดับปฐมวัยได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้านของการเจริญเติบโต ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจำ สังคม ค่านิยม การคิดหาเหตุผล การสร้างสรรค์ การพัฒนากล้ามเนื้อ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การพัฒนาตนเองให้เข้ากับกลุ่มหรือสภาพแวดล้อมของสังคมต่าง ๆ และนอกจากนี้ดนตรียังทำให้เด็กสนุกสนาน รื่นเริงอย่างเต็มที่ ทั้งการแสดงออกทางร่างกาย ความคิด ตลอดจนพัฒนาการทางจิตใจและอารมณ์ เด็กปฐมวัยได้แสดงออกอย่างไม่เคอะเขิน และเกิดสนุกสนานกับการทำกิจกรรมมาก และในการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กมีการแต่งเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงพร้อมคิดให้สอดคล้องกับเนื้อหาในนิทาน เช่น ในหน่วยยานพาหนะ เด็กร่วมกันแต่งเพลงประกอบและเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับเนื้อหาในเพลง ยกตัวอย่าง ทำท่าเครื่องบิน ทำท่ารถไฟ ฯลฯ

2.6 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจระหว่างบุคคล จากการศึกษาพบว่าในช่วงการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถ

ทางพหุปัญญาด้านความเข้าใจผู้อื่นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถด้านความเข้าใจผู้อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมเป็นเรื่องที่เปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกันทำงาน เปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติสร้างหนังสือเล่มใหญ่โดยการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันผลิตหนังสือเล่มใหญ่ ซึ่งเด็กสามารถเกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับ ฮารี สัตถหวิ (2543 : 33) ได้อธิบายไว้ว่าการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นวิธีการเรียนที่ให้ผู้เรียนทำงานด้วยกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ ทั้งทางด้านความรู้และทางด้านจิตใจช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อน ๆ เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นที่แตกต่างจากตน ตลอดจนรู้จักช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อน ๆ และจากการจัดกิจกรรมของผู้วิจัย ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานกลุ่มนักเรียนได้พูดคุย สนทนา ปรึกษา วางแผน ออกแบบผลงานโดยการระดมความคิด ช่วยกันจัดหาวस्तุอุปกรณ์ ร่วมกันทดลอง ร่วมกันปฏิบัติการในเรื่องที่ได้เรียนรู้อย่างตั้งใจและสนุกสนาน ตลอดจน ร่วมกันแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการทำงานของกลุ่ม และร่วมกันนำเสนอผลงานของกลุ่มให้ผู้อื่นฟัง การแสดงออกของนักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันดังกล่าวเอื้อต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ให้แก่นักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมาก ดังที่ พัชรีย์ ผลโยธิน (2540 : 61) ได้อธิบายไว้ว่า เด็กอนุบาลนั้นถ้ามีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เด็กจะยังมีโอกาสเรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแก้ปัญหา และเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กด้านสังคมและสติปัญญาอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเด็กต่างกับผู้ใหญ่ตรงที่เด็กจะแสดงออกกับเพื่อนแต่ละคนอย่างเสมอภาค ซึ่งเท่ากับเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ได้แย่งอย่างอิสระ พฤติกรรมแบบร่วมมือจึงมักจะเกิดขึ้น และถ้าให้โอกาสเด็กอย่างต่อเนื่องเด็กจะเห็นว่าคนอื่นมีความคิด ความรู้สึกแตกต่างจากตนได้ และเริ่มตระหนักถึงพฤติกรรมของตนที่แสดงต่อคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอดมส์และ ฮามัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2543 : 57 ; อ้างอิงจาก

Adams and Hamn. 1994 : 43 - 45) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะทางสังคม โดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ได้เรียนรู้บริบทของสังคม การทำงานเป็นกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้พูดคุยสนทนา ได้มีส่วนร่วมอภิปราย และได้สังเกต ทบทวน แลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างแท้จริง โดยเด็กได้แสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของกับเพื่อนและแสดงความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม การแบ่งปันสีและอุปกรณ์ต่างๆ และการแสดงบทบาทสมมติ เช่นในหน่วยปรากฏการณ์ธรรมชาติ เด็กได้ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติ ประกอบนิทานในหนังสือเล่มใหญ่ เรื่อง ฟ้าผ่านากลับ และการร่วมกันแต่งเพลงและเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงในหน่วย สัตว์ เด็กได้เลือกเป็นสัตว์ที่ตนเองชอบ มีการสร้างข้อตกลงระหว่างกลุ่ม

2.7 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านความเข้าใจตนเอง จากการศึกษาพบว่า ในช่วงการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านความเข้าใจตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยได้ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่ให้เด็กทำนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของเด็ก เด็กได้มีโอกาสเลือกตัดสินใจ แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระในการเลือกเรื่องที่ตนเองต้องการเรียนรู้ มีการนำเสนอผลงาน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ส่งผลให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา ภาคบังข (2533 : 1) ที่ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะเชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ ยอมรับและพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงเป็นเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง จะมีความกล้าในการแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ตามความต้องการของตนเอง เห็นได้จากการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ การทำหนังสือเล่มใหญ่ เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างเต็มที่และได้นำเสนอผลงานของ

ตน โดยครูจะเป็นผู้สนับสนุน แนะนำ และให้กำลังใจ เช่นในหน่วยสัตว์ เด็กได้เสนอประเภทสัตว์ที่ต้องการเรียนรู้ โดยแบ่งตามความสนใจของกลุ่มพร้อมให้เหตุผลประกอบ ทำให้ได้หนังสือเล่มใหญ่แบ่งตามประเภทของสัตว์ เช่น เรื่อง สัตว์น้ำ เต็นระบำ สิงโตเจ้าป่า แมลงเต่าทองจอมหิว นกน้อยหาเพื่อน และการเกิดของกบ ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ เชื่อว่าทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภูมิใจในตนเอง และต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในความสำเร็จของตน ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอหรือถูกขัดขวาง ก็จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองด้อยค่า และเสียความภูมิใจในตนเอง (สุรางค์ ใจดวงฤดี. 2541 : 158 – 162)

2.8 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านธรรมชาติ จากการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ มีความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านธรรมชาติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมธรรมชาติ เช่น การอนุรักษสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้การเจริญเติบโตของสัตว์และพืช สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวเด็ก ทั้งนี้ สิริมาภิญาอนันตพงษ์ (2545 : 30) ได้อธิบายไว้ว่า สิ่งที่มีมอบให้กับเด็กในเรื่อง สิ่งแวดล้อมนั้น คือ ความรู้ ทักษะ ปลูฝึกให้เด็กมีทัศนคติ ค่านิยม สร้างความตระหนักรักธรรมชาติ พยายามให้เด็กรู้จักคิด สัมผัสเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีระบบ ฝึกปฏิบัติ ทำได้จริง ถ้าเขาได้รับการต่อยอดให้มีจิตสำนึกที่ไม่ผิดต่อสิ่งแวดล้อมในวัยเด็ก ก็จะทำให้เขาปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้

เด็กปฐมวัยได้รับการเรียนรู้จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติที่เด็กเรียนรู้จากนิทาน รวมทั้งรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมได้โดยการดูแลรักษา ไม่เด็ดหรือดึง หรือทำลายให้เกิดความเสียหาย โดยในหน่วยพืช เด็กได้ศึกษาการ

เจริญเติบโตของพืช การคายน้ำ โดยการทดลอง การเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพืชจากครู การหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้ผ่านการทำหนังสือเล่มใหญ่ ทำให้ได้เรื่องราวตามความเข้าใจของเด็ก

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอนทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม มีบรรยากาศในขณะปฏิบัติกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เด็กจึงได้เรียนรู้และพัฒนาพหุปัญญาในทุกด้านอย่างเหมาะสม กับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล เกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่จึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทเด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เป็นต้น

2. การศึกษาวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถทางด้านพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย เช่น รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดไฮ/สโคป รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

3. การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ที่มีผลต่อความสามารถด้านอื่นๆ เช่น การคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา ความตระหนักรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดทำแผนการสอนการจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูควรเขียนแผนให้เอื้อต่อพฤติกรรมทางพหุปัญญาทุกด้านมากขึ้น โดยแผนการสอนในแต่ละกิจกรรมควรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับประเด็นที่ใช้ในการประเมินความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้าน ซึ่งจะสามารถสังเกตได้ครบทั้ง 8 ด้าน

2. การจัดกิจกรรมการทำหนังสือเล่มใหญ่ควรส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด เพื่อให้การพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านมีความคงทน

บรรณานุกรม

- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2540, ตุลาคม). "กิจกรรมพัฒนาทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (4) : 9.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2543). การสอนแบบจิตปัญญา : แนวการใช้ในการสร้างแผนการสอนระดับอนุบาลศึกษา.
กรุงเทพฯ : บริษัท เอดิสัน เพรสโปรดักส์ จำกัด.
- ฉันทนา ภาคคงข. (2533). เอกสารการประชุมเชิงวิชาการ "เทคนิคการพัฒนาความเชื่อมั่นและความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย". 27 – 28 มีนาคม 2533. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา ภาคคงข. (2540, มกราคม). "ปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (1) : 23.
- ฉวีวรรณ จึงเจริญ. (2528). การใช้สื่ออุปกรณ์ของเล่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- นิตยา ประพตติกิจ. (2541). คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง. เฮ้าส์.
- บังอร พานทอง. (2540, เมษายน). "การสอนภาษาโดยเน้นพื้นฐานประสบการณ์," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (2) : 30 – 32.
- บันลือ พฤษะวัน. (2543). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาพันธุ์ นิลอรุณ. (2530). ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี ผลโยธิน. (2540, มกราคม). "เด็กอนุบาลกับพฤติกรรมความร่วมมือ," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (1) : 60 – 61.
- พิทักษ์ ศขวงษ์. (2541, มกราคม). "ดนตรี : ภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2 (1) : 25.
- พิทักษ์ชาติ สุวรรณไตรย์. (2545). การจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (2530,กรกฎาคม). "อนุบาลศึกษา : สอนอะไร สอนอย่างไร," รักลูก. 5(54) : 112 – 115.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2544). เอกสารในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย" ณ หอประชุมโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ระหว่างวันที่ 18 – 20 เมษายน 2544.
- รัชณี รัตนา. (2533). ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2545, เมษายน). "เด็ดดอกไม้ยื่นกระเทียมถึงดวงดาวการปลูกฝังเด็กปฐมวัยรักสิ่งแวดล้อม," วารสารการศึกษาปฐมวัย. 6 (2) : 30,36.
- สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว. (2541). ทักษะทางภาษาเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข)). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สันหวี. (2537). นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อารี สันหวี. (2543). พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : บริษัท ราไทย เพลส จำกัด.
- Gadner, Howard. (1993). Multiple Intelligences : The Theory in Practice. New York : Harper Collins